

AD: _____

SOYAD: _____

NUMARA: _____

PUAN: _____

2. Dönem 2. Sınav

1. Aşağıdaki kavramları bir cümle ile açıklayınız.

		Açıklama
1.	Ayukı	
2.	Kurultay	
3.	Beytül-Hikme	
4.	Mevali	
5.	Kurgan	

2. Kavimler Göçü'nün sonuçlarından 4 tanesini yazınız.

3. Batılıların "Avicenna" adıyla tanıdığı İbn-i Sina, bazen de İslam'ın Galenos'u olarak adlandırılmıştır. Bu durumun en önemli sebebi, onun büyük takdir toplayan ve daha mükemmel hâle getirilmesi mümkün görülmeyen ansiklopedik tıp eseri El Kanun Fi't-Tıbb'dır. Eş-Şifa adlı eserinde Karakum dağları ve ovasında yaptığı gözlemlere dayanarak buradaki taş ve kaya oluşumunu; koyu çamurların, yer altı ve yer üstü sularının güneş ve depremler sırasında büyük ısı etkisiyle katılaşmasına bağlamıştır. Bağdat'taki Şerefü'd Devle rasathanesinde "Azimut Kadrani" denilen aleti icat etmiştir.

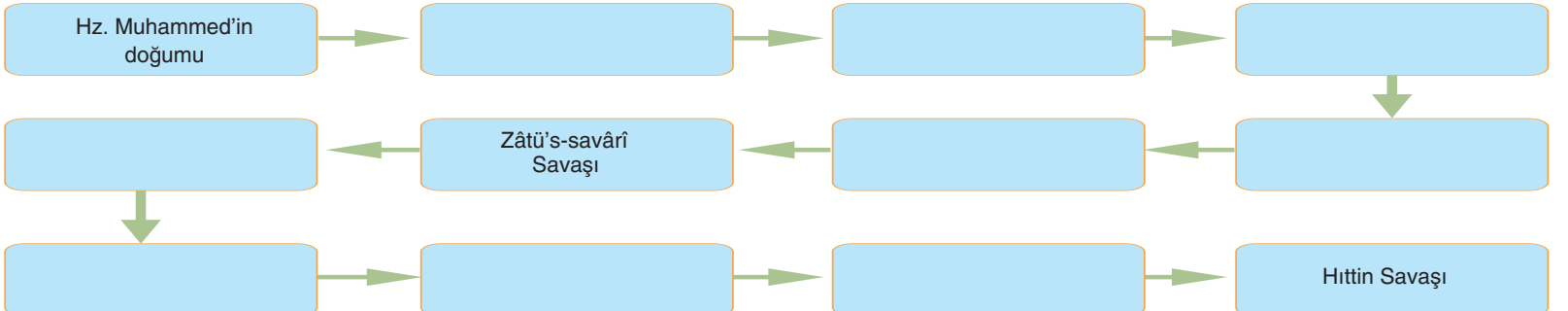
Aşağıdaki soruları parçada verilen bilgilere göre cevaplayınız.

a. "İbn-i Sina jeoloji alanında çalışma yapmıştır." yargısını metinden kanıt göstererek açıklayınız.

b. İbn-i Sina'nın "Azimut Kadrani"ni icat etmesi hangi bilim dalında çalışma yaptığının göstergesidir?

4. Aşağıda verilen önemli olayları kronolojik sıralamaya uygun bir biçimde tablodaki boşluklara yerleştiriniz.

(Talas Savaşı - Puvatya Savaşı - Medine Şehir Sözleşmesi - Siffin Savaşı - Ecnadeyn Savaşı - Hz. Muhammed'e ilk vahyin gelmesi - Bedir Savaşı - Hicret - Kerbela Olayı)

5. Orta Çağ'da etkili olan İslam medeniyet havzalarından 5 tanesini yazınız.

6. Aşağıda yer alan Türk devletlerinin altına bilinen ilk hükümdarlarını yazınız. (10 Puan)

Asya Hun	Avrupa Hun	I. Göktürk	II. Göktürk	Uygur

7. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri üstteki açıklaması doğrultusunda doldurunuz. (18 Puan)

1. Kavimler Göçü'nden sonra Avrupa'da büyük toprak sahiplerinin otorite kazandığı siyasi düzen	2. Kur'an-ı Kerim'i kitap hâline getiren halife	3. Doğu Roma İmparatorluğu'nun benimsediği mezhep
4. Uygurların savaşçı kimliklerinden uzaklaşmasına yol açan din	5. Emevilerin 732'de Franklarla yaptıkları savaş	6. I. Göktürk Devleti'nin en parlak devrini yaşadığı hükümdar
7. Orta Çağ'da İran'da kurulan ve Hz. Ömer tarafından son verilen devlet	8. Avrupa'da inanç ve bilginin kiliseyle uyumlu olması gerektiğini savunan düşünce	9. Göktürklerde devlet işlerinde etkili olan kağanın eşine verilen ünvan

8. Hz. Muhammed Dönemi'nde "Hicret"ten sonra yaşanan 5 olayı sırasıyla yazınız.

9. Orta Çağ'da ekonomik faaliyetlerin gelişiminde etkili olan ticaret yollarını yazıp temel güzergâhlarını kısaca açıklayınız.

10. Aşağıdaki kavramlar ve bu kavramlarla doğrudan ilgili alanları örnekte verildiği gibi eşleştiriniz.

	Siyaset-Yönetim	Askerî	Ekonomi	Din
İpek Yolu			✓	
Manihaizm				
Kut Anlayışı				
Onlu teşkilat				
Kurultay				
Kurgan				
Turan taktiği				
Süvari				
Hariciler				
Satraplık				

9. SINIF TARİH DERSİ YAZILIYA HAZIRLIK CEVAP ANAHTARI

1.

- 1. Ayukı:** İslamiyet öncesi Türklerde alınan kararları yürütmekle görevli, günümüzdeki hükûmetin işlevini yerine getiren üst düzey kurul
- 2. Kurultay:** İlk Türk devletlerinde boy beylerinin de katılımı ile oluşan ve genellikle yılda üç kez toplanarak devlet işlerinin görüşüldüğü üst düzey meclis
- 3. Beytül-Hikme:** Abbasi Halifesi Me'mun döneminde Bağdat'ta inşa edilen bilim-kültür merkezi
- 4. Mevali:** Azat edilmiş köle anlamına gelen Arapça kelime. Emevilerce Arap olmayan Müslümanlar için de kullanılmış ayrımcı kavram
- 5. Kurgan:** İlk Çağlarda ve Türk devletlerinde ev tipi mezar

2.

- Barbar kavimleri Roma İmparatorluğu'nu zayıflattı ve Roma, Doğu Roma (Bizans) ve Batı Roma olmak üzere ikiye ayrıldı. Batı Roma 476'da yıkıldı.
- ✓ Barbar kavimlerinin Avrupa'ya yerleşmesi ve buradaki halkla kaynaşması sonucunda yeni milletler (İngiliz, Fransız, İspanyol, Alman) ortaya çıktı ve Avrupa'nın etnik yapısı değişti.
 - ✓ Merkezî krallıklar güç kaybetti ve feodalite (derebeylik) ortaya çıktı.
 - ✓ Hristiyanlık yayıldı, kilise önem kazandı ve skolastik düşünce ortaya çıktı.
 - ✓ İlk Çağ sona erdi ve Orta Çağ başladı.

3.a. Karakum dağları ve ovasında yaptığı gözlemlere dayanarak buradaki taş ve kaya oluşumunu; koyu çamurların, yer altı ve yer üstü sularının güneş ve depremler sırasında büyük ısı etkisiyle katılaşmasına bağlaması jeoloji alanında çalışma yaptığının kanıtıdır.

b. Astronomi

4. Hz. Muhammed'e ilk vahyin gelmesi → Hicret → Medine Şehir sözleşmesi → Bedir Savaşı → Ecnadeyn Savaşı → Sıffin Savaşı → Kerbela Olayı
→ Puvatya Savaşı → Talas Savaşı

5.

• Hicaz • Suriye • Fars (İran) • Irak • Mâverâünnehir, Hârezm, Türkistan • Endülüs • Sicilya

6.

Asya Hun	Avrupa Hun	I. Göktürk	II. Göktürk	Uygur
Teoman	Balamir	Bumin	Kutluk İltiş Kağan	Kutluk Bilge Kül Kağan

7. 1. Feodalite (Derebeylik) 2. Hz. Ebu Bekir 3. Ortodokluk 4. Manihaizm 5. Puvatya 6. Mukan Kağan 7. Sasani İmparatorluğu 8. Skolastisizm 9. Hatun

8. Bedir – Uhud – Hendek Savaşı- Hudeybiye Barışı – Mute Savaşı

9. İPEK YOLU: Çin'den başlayıp Orta Asya'yı boydan boya geçene oradan Hazar Denizi'ne ulaşan İpek Yolu'nun bir kolu İran üzerinden Suriye'nin Lazkiye Limanı'na ulaşır. Diğer bir büyük kolu ise İran üzerinden Anadolu topraklarına oradan da deniz yolu veya Trakya üzerinden kara yolu ile Avrupa'ya uzanır.

BAHARAT YOLU: Endonezya'nın doğusundaki, baharat ada-ları olarak bilinen Maluku Takımadalarından başlayan Baharat Yolu; Hindistan ve Seylan (Sri Lanka) üzerinden Fenike, Filistin kıyıları ve Mısır'daki İskenderiye'ye ulaştıktan sonra deniz yolu ile Karadeniz'e ve Avrupa'ya bağlanmıştır.

KÜRK YOLU: Don Nehri'nin Azak Denizi'ne döküldüğü yerde başlar, Sibiryaya üzerinden Çin'e ve Pasifik Okyanusu'na dökülen Amur Nehri'ne kadar uzanır.

10.

	Siyaset - Yönetim	Askerî	Ekonomi	Din
İpek Yolu			✓	
Manihaizm				✓
Kut Anlayışı	✓			✓
Onlu teşkilat		✓		
Kurultay	✓			
Kurgan				✓
Turan taktiği		✓		
Süvari		✓		
Hariciler				✓
Satraplık	✓			